

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

26.-28. AUGUST 2026

Regionaalfoorum
PÄRNUMAA

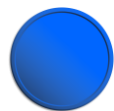
Regionaalsed koostöövormid

Kai Kalmann-Jotautas
Regionaalpoliitika osakonna juhataja

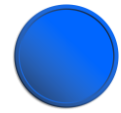
Regionaalarengu visioon 2050

Igal inimesel on võimalus valida mitmekesiste ja atraktiivsete elukeskkondade vahel.

Igas Eesti toimepiirkonnas on ühiskonnale jõukohase kuluga tagatud sobilik töökoht, eluase ja teenused.

Regionaalarengu eesmärgid

Eesti 2035:

„Kõigil peab olema võrdne võimalus eneseteostuseks ja ühiskonnaelus osalemiseks, sõltumata /.../ elukohast.“

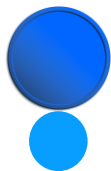
*„Eesti majandus on paindlik ning valmis struktuurimuutusteks, pakkudes arenguvõimalusi kõigis **piirkondades**.“*

Väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta jõuab 67 protsendini EL keskmisest 2019: 57,4% 2024: 55,2%	Harju- ja Tartumaa elanike osakaal kogurahvastikust ei suurene 2020: 57,1% 2026: 59,5%	Erinevus rahulolus elukeskkonnaga alla 15pp enim ja vähim KOV-ide vahel 2022: 14,7 2024: 17,7	Kehvimas maakonnas jääb tervena elada jäänud aastate arv Eesti keskmisest maha alla 5 aasta mehed 2019: 12,13 naised 2019: 10,31 mehed 2025: 8,3 naised 2025: 8,1
--	--	---	---

ÜRP 2050:

*“Aastaks 2050 tugineb Eesti tasakaalus areng **tugevatele keskustele**. Nende mitmekesine areng aitab kaasa ka väikelinnade ja maapiirkondade edule. **Pealinnastumise trendi pidurdamiseks** põhineb ruumiline areng kolmel regionaalsel linnal (Tartu, Pärnu, Ida-Viru linnastu) ja neid toetavatel piirkondlikel linnadel. Igal keskusel on oma roll teenuste ja töökohtade pakkumisel, et hoida elu kogu Eestis ning vältida maapiirkondade tühjenemist.”*

„Regionaalse tasakaalu saavutamise ja pealinnastumise pidurdamise eelduseks on inimeste töö- ja eneseteostusvõimaluste ühtlasem paiknemine üle riigi.“

Valdkonnapoliitikate regionaalse mõõtmise tugevdamine

Haridus ja oskused

- Hariduspoliitika
- Teadus ja innovatsioon
- Noored ja oskuste arendamine

Õigus ja digivaldkond

- Õigussüsteem
- Digialitsemise
- Mõjude hindamine
- Võrdsus ja põhiõigused

Kaitse ja julgeolek

- Riigikaitse
- Strateegiline vastupanu
- Julgeolekupoliitika
- Idapiiriala

Kliima, energia ja keskkond

- Energia- ja kliimapolitiitika
- Rohepöörde
- Keskkonnakaitse
- Loodusvarad

Majandus ja tööstus

- Majanduskasv
- Ettevõtlus ja ettevõtluskeskkond
- Äri ja tööstus
- Tööturg

Rahandus ja riigirahandus

- Avalik sektor
- Kohalikud omavalitsused
- Riigivara
- Finantsvõimekus

Eluase

- Kättesaadavus
- Taskukohasus
- Turutõrkepiirkonnad

Sotsiaalvaldkond ja tervis

- Sotsiaalpoliitika
- Tööhõive
- Tervishoiusüsteem

Sisejulgeolek ja kogukonnad

- Turvaline elukeskkond
- Kodanikuühiskond
- Ränne ja kodakondsus
- Kriisivalmidus

Transport ja taristu

- Transpordisüsteemid
- Liikuvus ja logistika
- Taristu
- Ühendused

Kultuur

- Looming
- Kultuuriväärtused
- Kultuuriline mitmekesisus
- Sport ja liikumine

Regionaalareng: regioonid, piirkonnad, kogukonnad

Üldine definitsioon:

"Piirkond on geograafiliselt piiritletav territoorium, mida käsitletakse ühtse tervikuna selle ühiste looduslike, sotsiaal-majanduslike, kultuuriliste, funktsionaalsete või halduslike tunnuste tõttu."

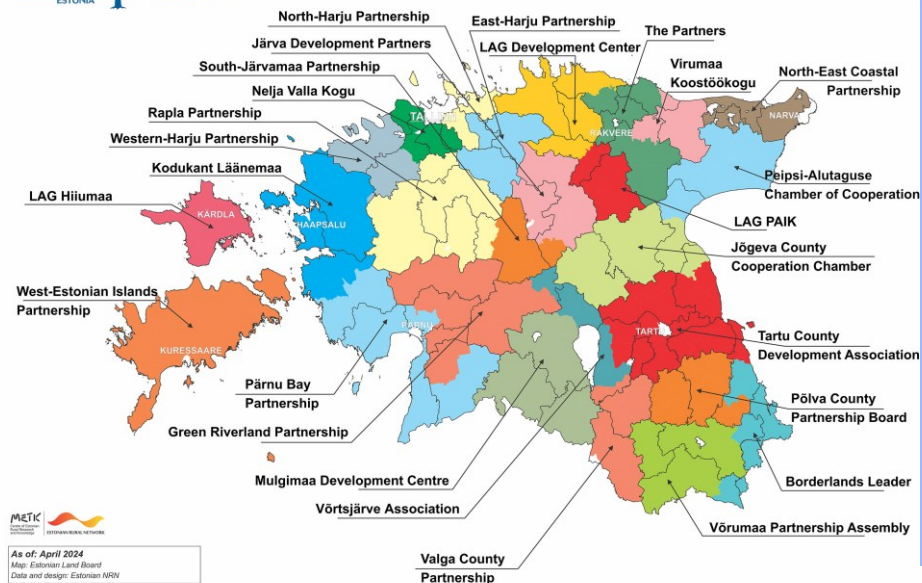
nt piiriäärsed alad, rannapiirkond, tööstuspiirkond, Mulgimaa jne

Regionaalpoliitiline definitsioon:

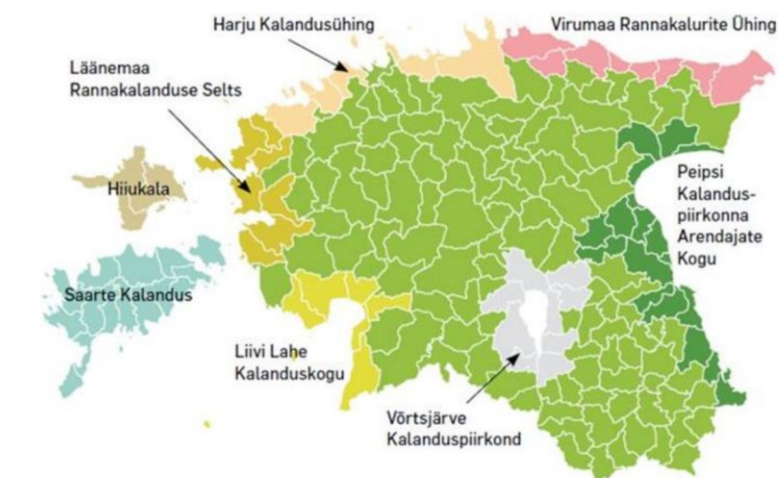
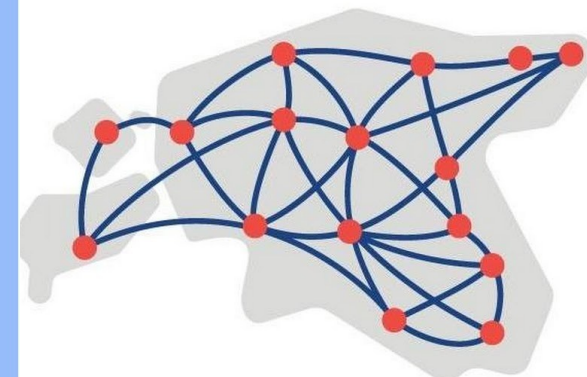
"Piirkond on terviklik keskus(t)e ja tagamaa süsteem, mida ühendavad ühised arenguvajadused, majanduslikud ja sotsiaalsed seosed ning mille arengut kavandatakse ja juhitakse terviklikult."

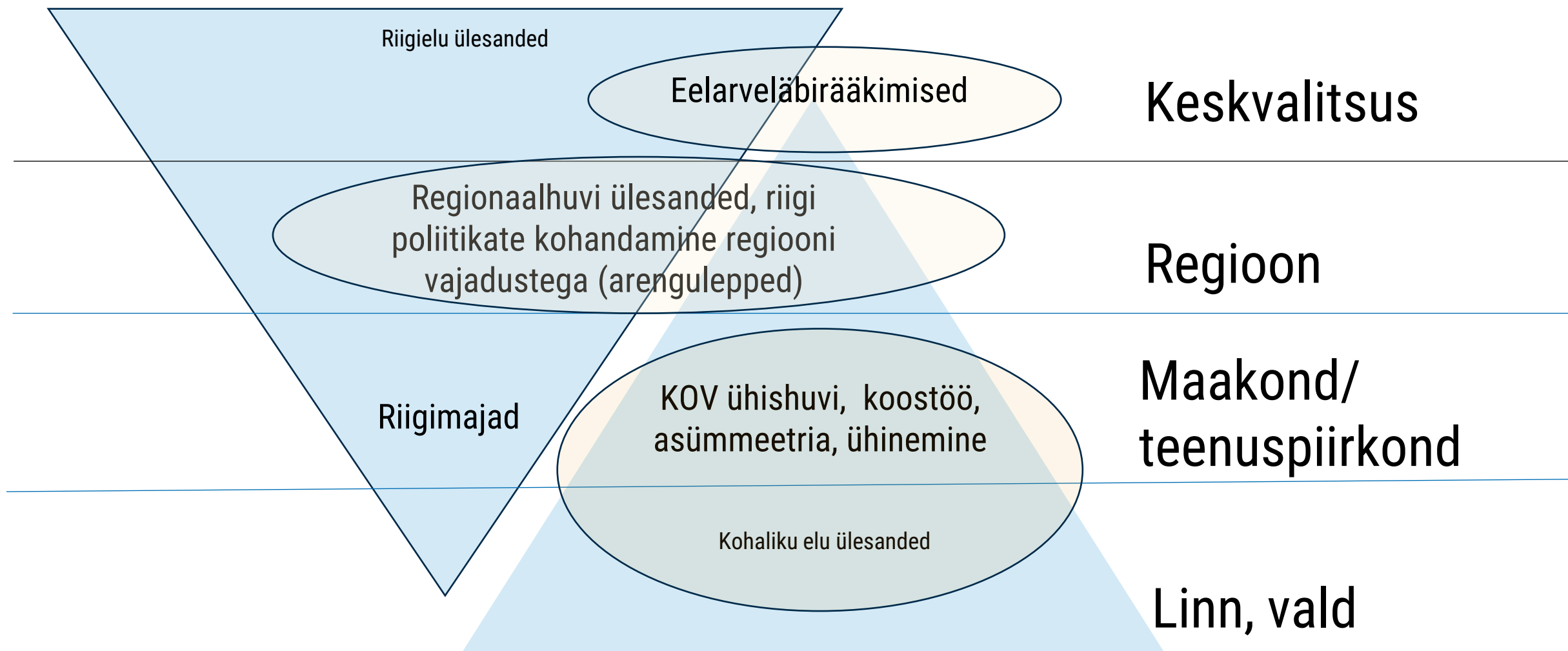
ESTONIAN LEADER LOCAL ACTION GROUPS

Tugevate keskuste Eesti

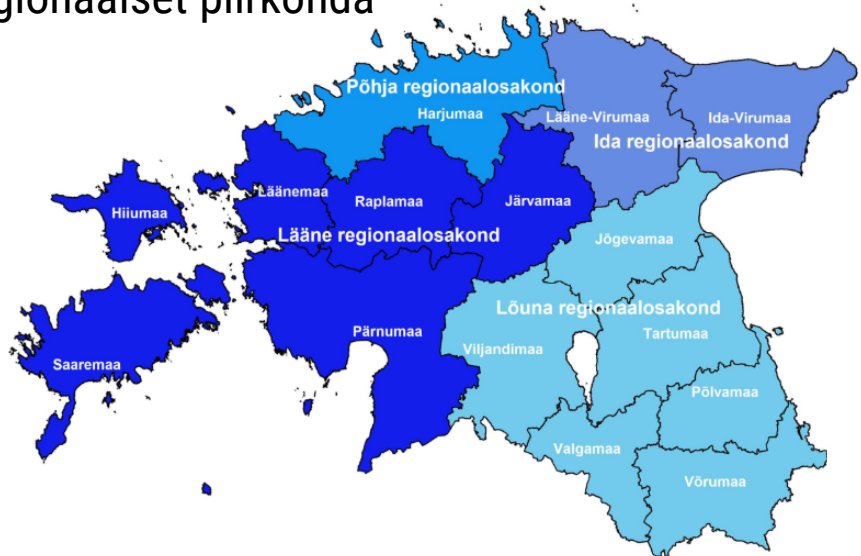

Regioon kui optimaalse mastaabiga koostöötasand keskvõimu ja kohaliku võimu „kokku saamiseks“?

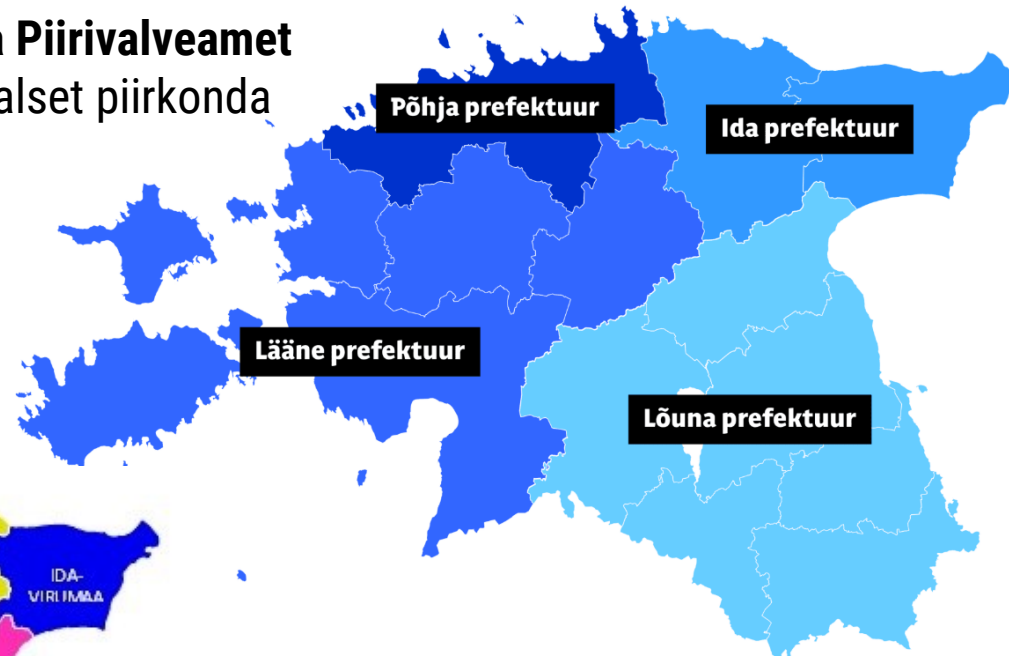
Terviseamet

4 regionaalset piirkonda

Politsei- ja Piirivalveamet

4 regionaalset piirkonda

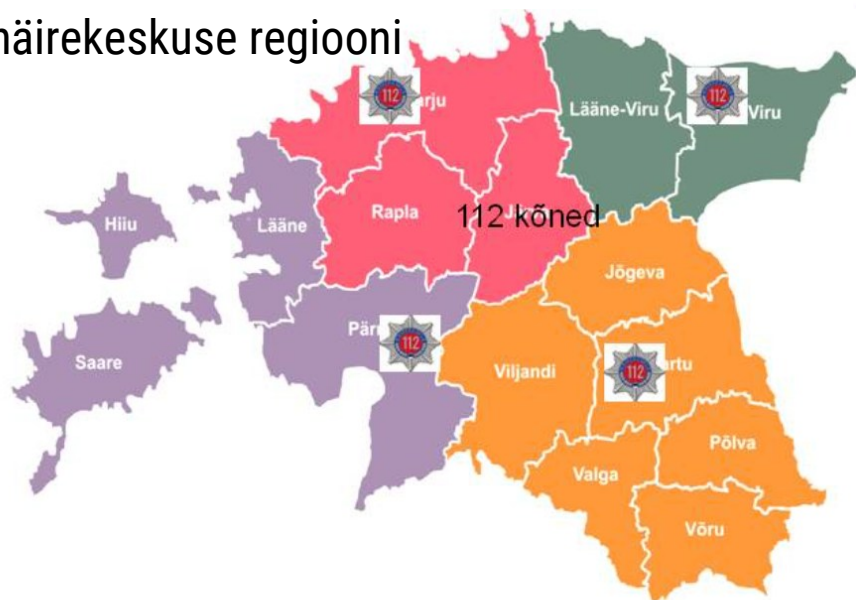

Arengulepped

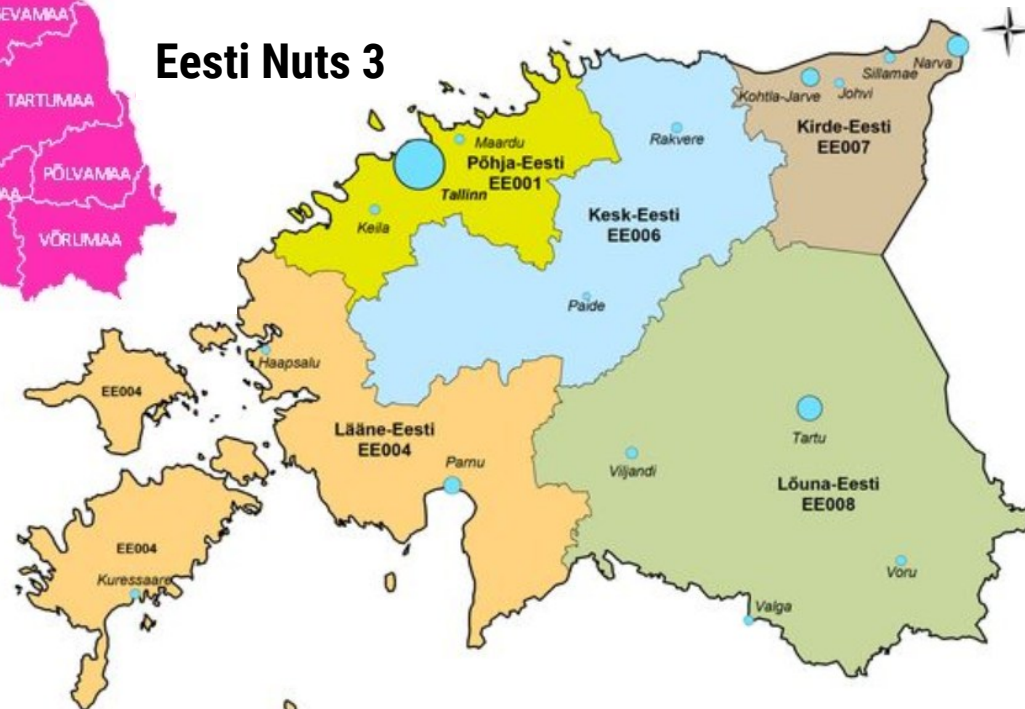

Päästeamet

4 häirekeskuse regiooni

Eesti Nuts 3

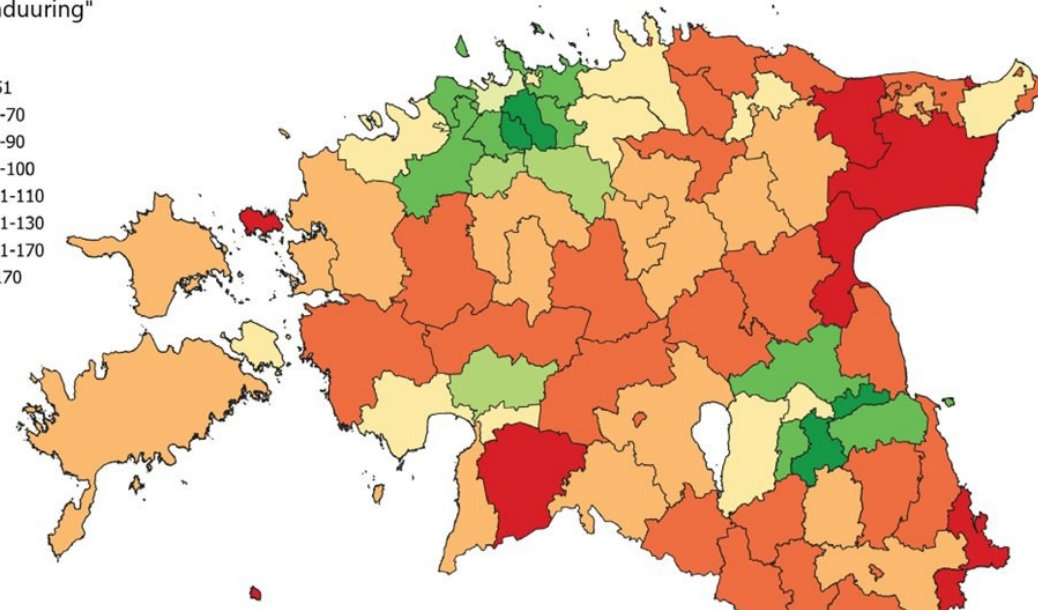

Kuhu me jõudnud oleme?

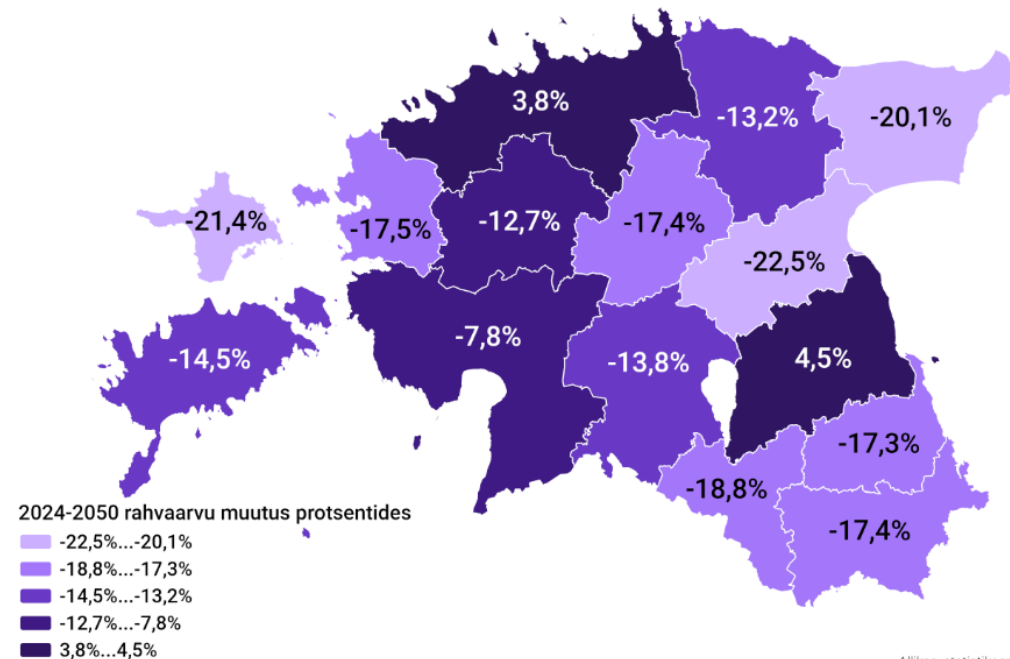
Liigne pealinnastumine toob kaasa **kuni 6 miljardit eurot** ühiskondlikku lisakulu, suurema surve teenustele ja taristule ning halvendab elukeskkonda nii kasvavates kui tühjenevates piirkondades.

Proгноositav rahvaarvu muutus 2024-2050 (2024.a = 100%)

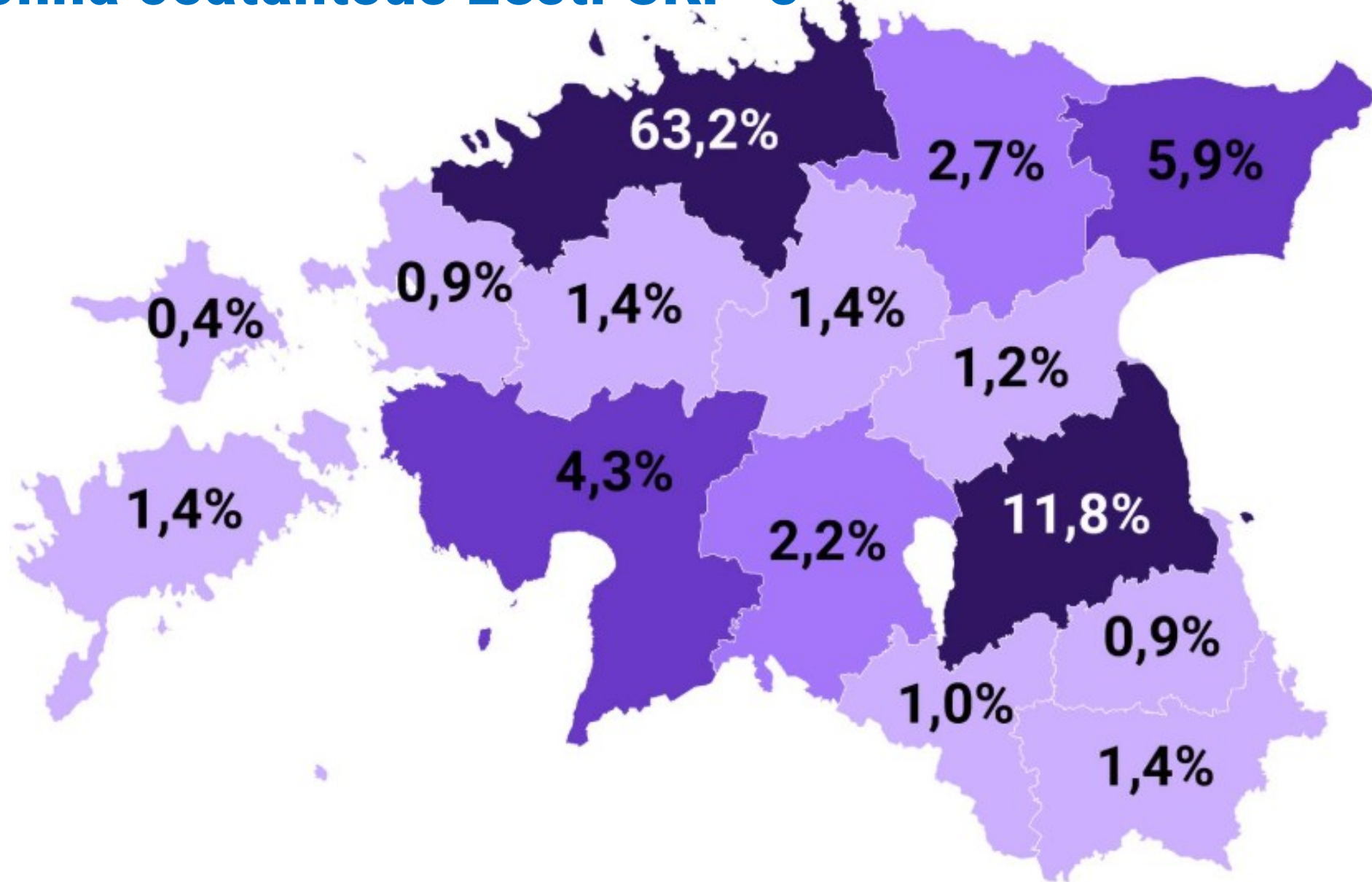
Allikas: OÜ Hendrikson&Ko, MKM, 2025, "Üleriigilise planeeringu asutuse arengutsenaariumite koonduuring"

Maakondade rahvaarvu muutus 2024-2050

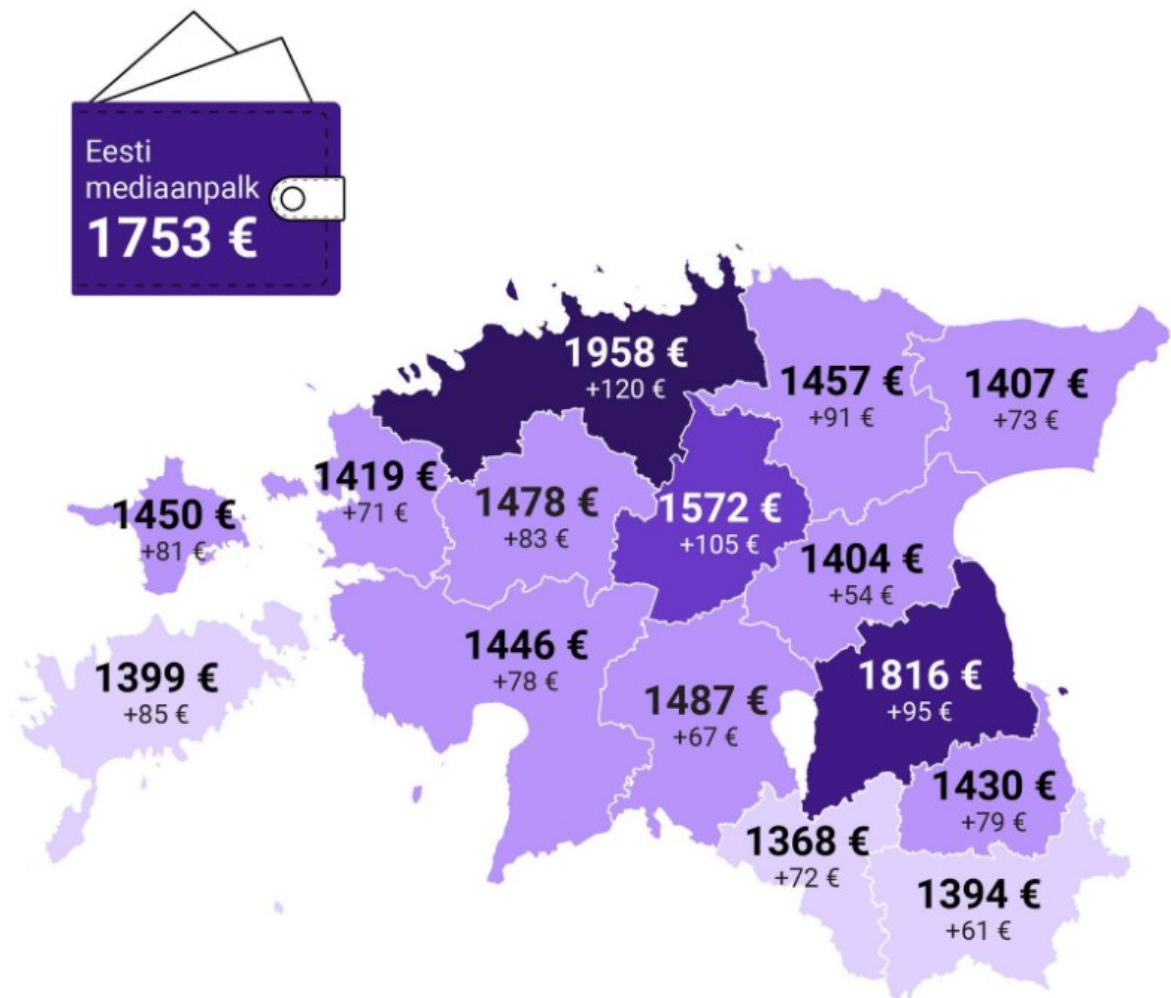

Maakonna osatähtsus Eesti SKP-s

Regionaalne lõhe kui strateegiline risk

Mediaanpalk maakonniti, 2026 I kvartal võrreldes 2025 I kvartaliga

MAJANDUS: Piirkondlik tootlikkus jääb kasutamata

VKE-del puudub kapital

ELUKVALITEET: Teenused nõrgenevad, „õigust paigale jääda“ kaob

JULGEOLEK: Idapiiri tühjenemine, väiksem kriisikindlus

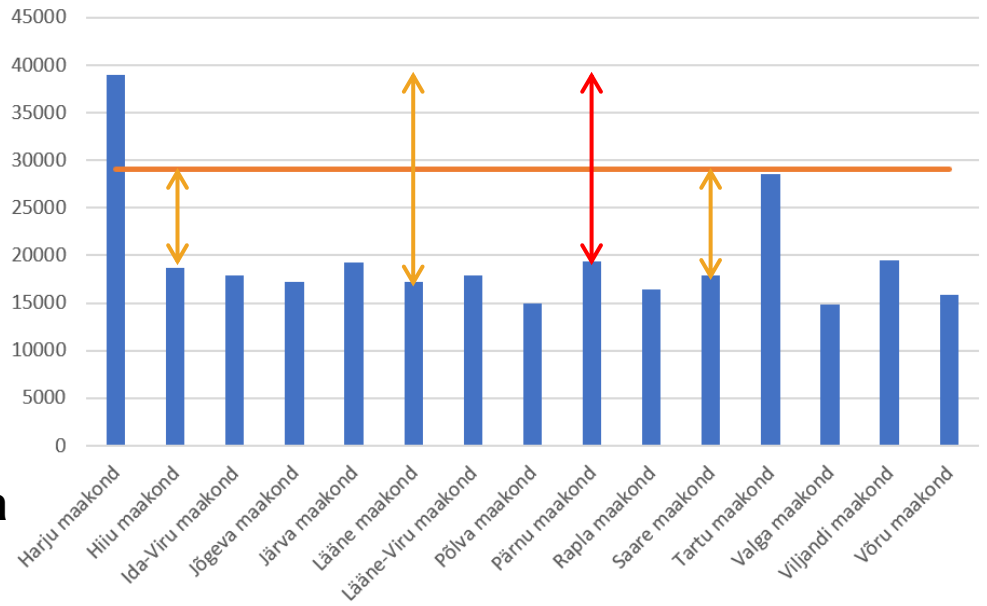
Milline lõhe on suurim probleem?

Millise piirkonnaga me saavutame muudatust?

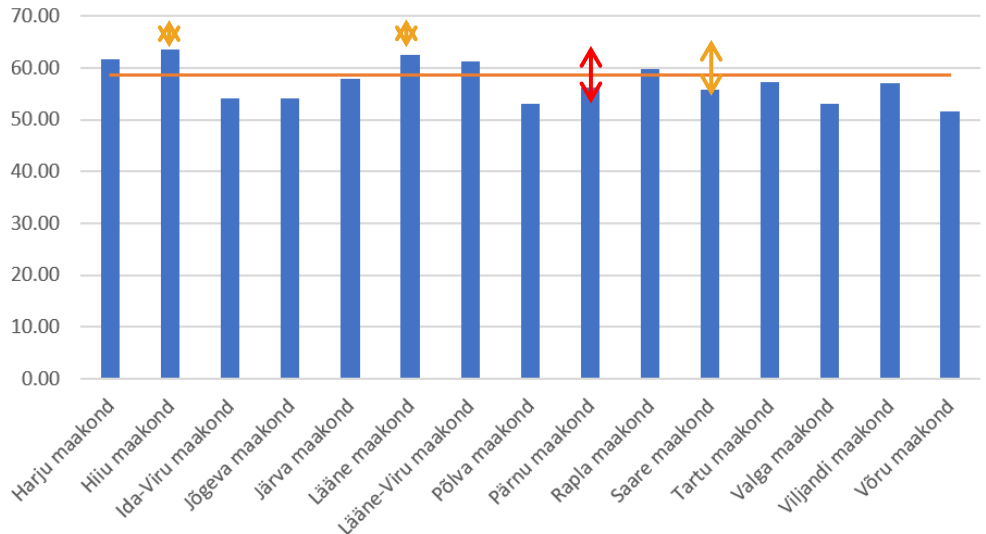
Mida see tähendab raha ja tegevuste suunamise mõistes?

Mida see tähendab erinevate koostöövormide mõjususe osas?

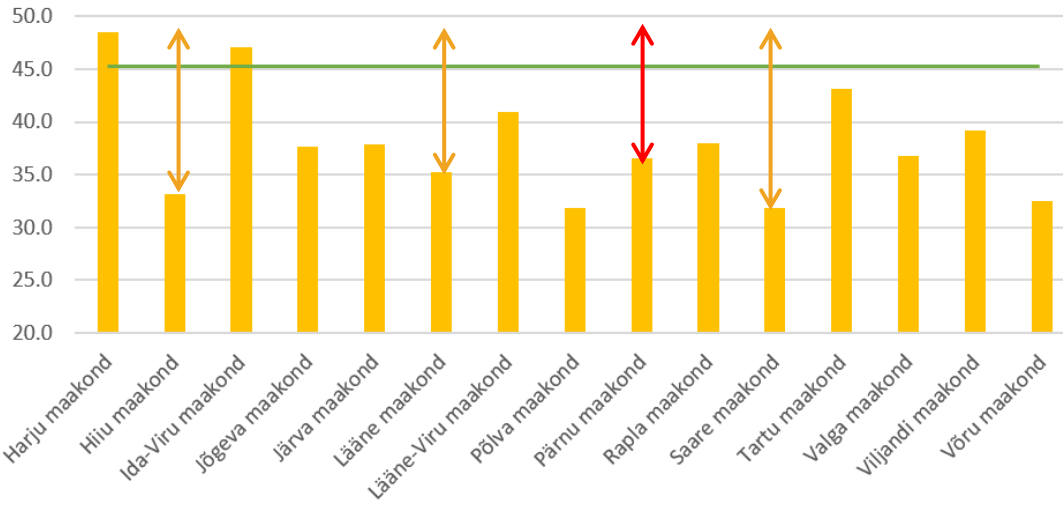
SKP elaniku kohta, EUR (2024)

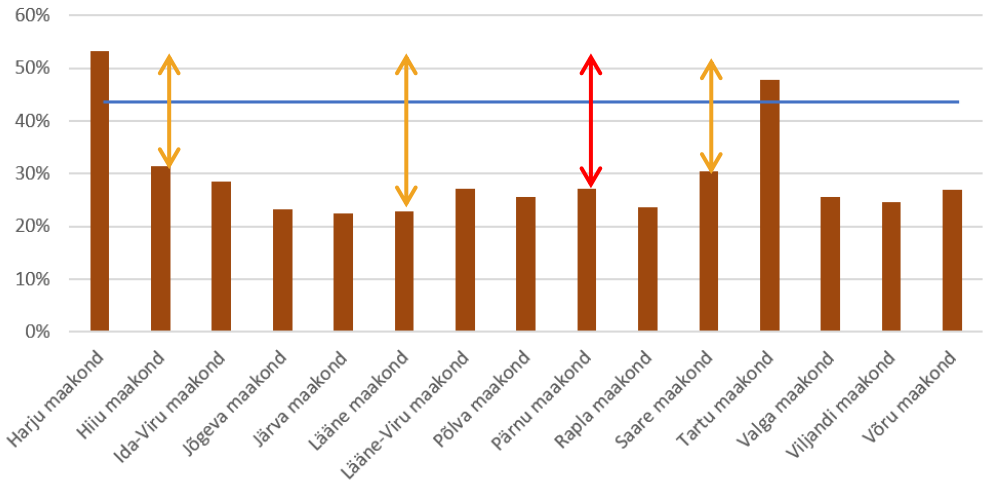
Tervena elada jäänud aastad sünnil (2023/2024)

Töviljakus hõivatu kohta lisandväärtuse alusel, tuhat eurot (2023)

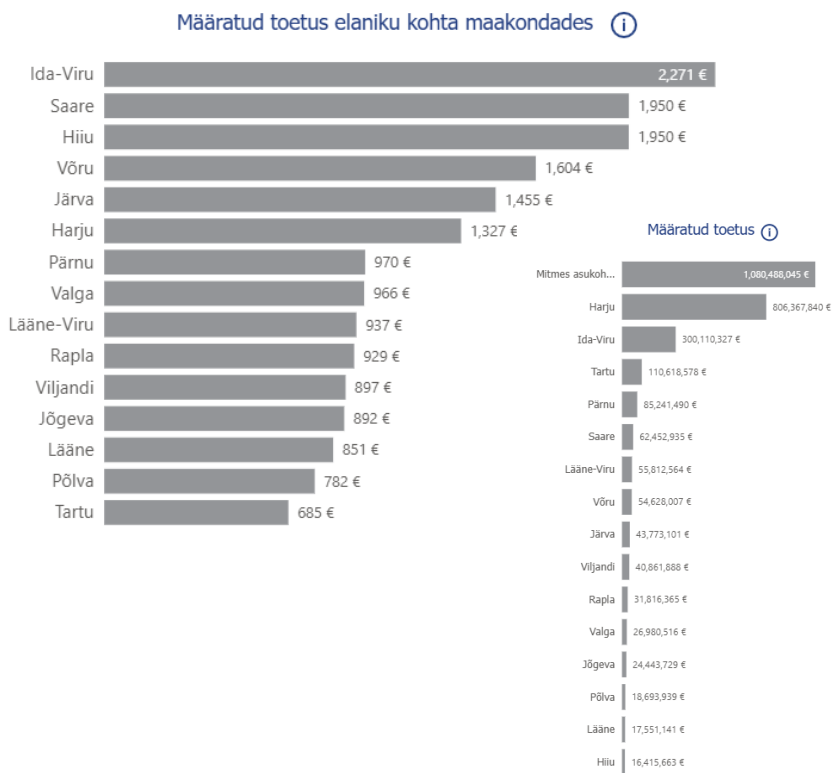

III taseme haridusega 30-34-aastaste osakaal (2025)

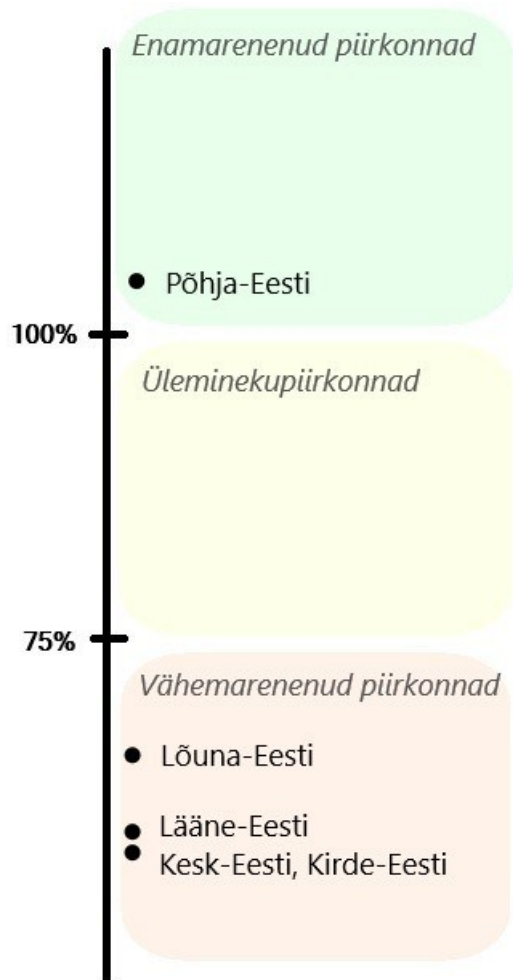

Vaja on päriselt toetusi suunata väljapoolle Harjumaad

Eestis:

Harjumaal 1269 EUR elaniku kohta
Väljaspool Harjumaad 1248 EUR elaniku
kohta

Teistes Euroopa Liidu riikides:

Vähem arenenud
piirkondades 2,15-
9,1 korda rohkem
kui enam arenenud
piirkondades:

Vähem
arenenud
piirkondades

1,5-4,5
korda
rohkem toetust el
kohta kui

Ülemineku-
piirkondades

1,5-6
korda
rohkem toetust el
kohta kui

Enam
arenenud
piirkondades

Regionaalarengu suunamise tööriistad

Valdkonna arengukavad ja TERE programmid

Eesti 2035:

- "Strateegiat viiakse ellu valdkonna arengukavade ja programmide kaudu..."
- "Mõõdikute korral, mille puhul on näha olulisi /.../ piirkondlikke erinevusi, seatakse valdkonna arengukavades ja programmides võimalusel eesmärgiks nende erisuste vähendamine."

Regionaalse mõju hindamine

Kohustuslik hinnata seaduseelnõude ja arengukavade mõju eri tüüpi regioonidele, võimalusel rakendada leevendusmeetmeid, ei anna suunda

Maakondlikud arengustrateegiad

Eeskätt KOV-ide ühiste tegevuste kavandamiseks (maakonna arengu suunamisel)
Kohati aluseks riigi toetuse otsustamisel

Maakonnaplaneeringud

Riigi koostatavad ruumivisioonid, MKM-il kavas ümberkorraldused

Regionaalsed arengulepped

Mitmepoolsed kokkulepped piirkonna arengueesmärkide, prioriteetide ja investeeringute kohta
Puudub õiguslik alus

Koostöövõrgustikud, vabatahtlik koostöö

RETK, KETK, IVTK

Ambitsiooniks valdkonnapoliitikate koordineerimine, mandaadi puudumise tõttu eeskätt seiredokument

Valitsuse otsus

40% SF ettevõtlusmeetmete suunamiseks Tallinna ja Tartu regioonist väljapoole
Uuel perioodil rohkem SF toetust Harjumaalt välja

KOV ülesanded KOV finantsautonoomia

Regionaalarengu toetused

Väikesemahulised võrreldes valdkondlike meetmetega

Maakondlikud arendusorganisatsioonid

Maakonna arengu kavandamise ühisülesande elluviimiseks

Maakondlikud arenduskeskused

Maakondliku ettevõtlus- ja kodanikuühiskonna arendamise tugistruktuur

LEADER tegevusgrupid ja strateegiad

Regionaalvaldkonna koostöökoda

Maakondlikud arengustrateegiad

Kohustuslik KOKS järgi – võib koostada ka mitme maakonna peale ühise

PEAB KAJASTAMA

Majandus, sh ettevõtluskeskkond

Sotsiaalküsimused

Kultuur

Rahvastik

Rahvastiku tervis

Käsitleb ainult KOV-vahelisi või KOV-üleseid küsimusi

PEAB SISALDAMA

Olukorra analüüs

Strateegilised eesmärgid

Tegevused

Tegevuste ruumiline paiknemine

Teised arengudokumendid ja maakondlike arengustrateegiate tulevik

KOKS lubab lisaks maakondlikele arengustrateegiatele koostada valdkondlikke arengustrateegiaid

Kui maakondlikud arengustrateegiad on eeskätt KOV-ülestest küsimustest koostöövorm, siis

TEISED ARENGUDOKUMENDID

MAAKONDLIKE ARENGUSTRATEEGIADE TULEVIK: KAKS VAADET

Valdkondlikud arengustrateegiad (KOKS)

kas need on KOVi autonoomiat arvestades KOKS-is pigem ülereguleeritud?

Nt kliima- ja energiakavad

või

Nt mainekavad

Tervise- ja heaoluprofiil – kohustuslik (rahvatervishoiu seadus)

hoopis pigem alakasutatud instrument arvestades tasakaalustatud regionaalarengu eesmärgi?

Regionaalarengu suunamise tööriistad

Valdkonna arengukavad ja TERE programmid

Eesti 2035:

- "Strateegiat viiakse ellu valdkonna arengukavade ja programmide kaudu..."
- "Möödikute korral, mille puhul on näha olulisi /.../ piirkondlikke erinevusi, seatakse valdkonna arengukavades ja programmides võimalusel eesmärgiks nende erisuste vähendamine."

Regionaalse mõju hindamine

Kohustuslik hinnata seaduseelnõude ja arengukavade mõju eri tüüpi regioonidele, võimalusel rakendada leevendusmeetmeid, ei anna suunda

Maakondlikud arengustrateegiad

Eeskätt KOV-ide ühiste tegevuste kavandamiseks (maakonna arengu suunamisel)
Kohati aluseks riigi toetuse otsustamisel

Maakonnaplaneeringud

Riigi koostatavad ruumivisioonid, MKM-il kavas ümberkorraldused

Regionaalsed arengulepped

Mitmepoolsed kokkulepped piirkonna arengueesmärkide, prioriteetide ja investeeringute kohta
Puudub õiguslik alus

Koostöövõrgustikud, vabatahtlik koostöö

RETK, KETK, IVTK

Ambitsiooniks valdkonnapoliitikate koordineerimine, mandaadi puudumise tõttu eeskätt seiredokument

Valitsuse otsus

40% SF ettevõtlusmeetmete suunamiseks Tallinna ja Tartu regioonist väljapoole
Uuel perioodil rohkem SF toetust Harjumaalt välja

KOV ülesanded KOV finantsautonoomia

Regionaalarengu toetused

Väikesemahulised võrreldes valdkondlike meetmetega

Maakondlikud arendusorganisatsioonid

Maakonna arengu kavandamise ühisülesande elluviimiseks

Maakondlikud arenduskeskused

Maakondliku ettevõtlus- ja kodanikuühiskonna arendamise tugistruktuur

LEADER tegevusgrupid ja strateegiad

Regionaalvaldkonna koostöökoda

Maakondlikud arendusorganisatsioonid

Osa ülesandeid peavad KOV-id seaduse järgi täitma ühiselt

KOHUSTUSLIKUD ÜHISÜLESANDED

Maakonna, sh ettevõtluskeskkonna arengu kavandamine (KOKS §61)

Tervist, heaolu ja turvalisust toetava elukeskkonna suunamine

Terviseprofiil, meetmed ja võrgustikud (rahvatervishoiu seadus §13)

Ühine täitmine on lubatud või soovituslik ka jäätmekorralduses, ühistranspordis, ühisveevärgis ja -kanalisatsioonis, kriisivalmiduses, sotsiaalhoolekandes ja kultuuris

KOOSTÖÖ VORM KOKS-i JÄRGI

KOV-ide maakondlik või piirkondlik liit

Üks KOV koostöökokkuleppe alusel

KOV-ide ühisamet või -asutus koostöökokkuleppe alusel

KOV-ide või KOV liidu asutatud MTÜ või SA

Maakondlikud arendusorganisatsioonid

MAAKOND	MAAKONDLIK ARENDUSKESKUS (MAK)	MAAKONDLIK ARENDUSORGANISATSIOON (MARO)
Harjumaa	SA Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus	MTÜ Harjumaa Omavalitsuste Liit
Hiiumaa	SA Hiiumaa Arenduskeskus	
Ida-Virumaa	SA Ida-Viru Ettevõtluskeskus	MTÜ Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit
Jõgevamaa	SA Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus	
Järvamaa	SA Järvamaa	
Läänemaa	SA Läänemaa	
Lääne-Virumaa	MTÜ Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	
Pärnumaa	SA Pärnumaa Arenduskeskus	MTÜ Pärnumaa Omavalitsuste Liit
Põlvamaa	SA Põlvamaa Arenduskeskus	MTÜ Põlvamaa Omavalitsuste Liit
Raplamaa	SA Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus	MTÜ Raplamaa Omavalitsuste Liit
Saaremaa	SA Saare Arenduskeskus	Saaremaa Vallavalitsus
Tartumaa	SA Tartu Ärinõuandla	MTÜ Tartumaa Omavalitsuste Liit
Valgamaa	SA Valgamaa Arenguagentuur	
Viljandimaa	SA Viljandimaa Arenduskeskus	MTÜ Viljandimaa Omavalitsuste Liit
Võrumaa	SA Võrumaa Arenduskeskus	

Regionaalarengu suunamise tööriistad

Valdkonna arengukavad ja TERE programmid

Eesti 2035:

- "Strateegiat viiakse ellu valdkonna arengukavade ja programmide kaudu..."
- "Mõõdikute korral, mille puhul on näha olulisi /.../ piirkondlikke erinevusi, seatakse valdkonna arengukavades ja programmides võimalusel eesmärgiks nende erisuste vähendamine."

Regionaalse mõju hindamine

Kohustuslik hinnata seaduseelnõude ja arengukavade mõju eri tüüpi regioonidele, võimalusel rakendada leevendusmeetmeid, ei anna suunda

Maakondlikud arengustrateegiad

Eeskätt KOV-ide ühiste tegevuste kavandamiseks (maakonna arengu suunamisel)
Kohati aluseks riigi toetuse otsustamisel

Maakonnaplaneeringud

Riigi koostatavad ruumivisioonid, MKM-il kavas ümberkorraldused

Regionaalsed arengulepped

Mitmepoolsed kokkulepped piirkonna arengueesmärkide, prioriteetide ja investeeringute kohta
Puudub õiguslik alus

Koostöövõrgustikud, vabatahtlik koostöö

RETK, KETK, IVTK

Ambitsiooniks valdkonnapoliitikate koordineerimine, mandaadi puudumise tõttu eeskätt seiredokument

Valitsuse otsus

40% SF ettevõtlusmeetmete suunamiseks Tallinna ja Tartu regioonist väljapoole
Uuel perioodil rohkem SF toetust Harjumaalt välja

KOV ülesanded KOV finantsautonoomia

Regionaalarengu toetused

Väikesemahulised võrreldes valdkondlike meetmetega

Maakondlikud arendusorganisatsioonid

Maakonna arengu kavandamise ühisülesande elluviimiseks

Maakondlikud arenduskeskused

Maakondliku ettevõtlus- ja kodanikuühiskonna arendamise tugistruktuur

LEADER tegevusgrupid ja strateegiad

Regionaalvaldkonna koostöökoda

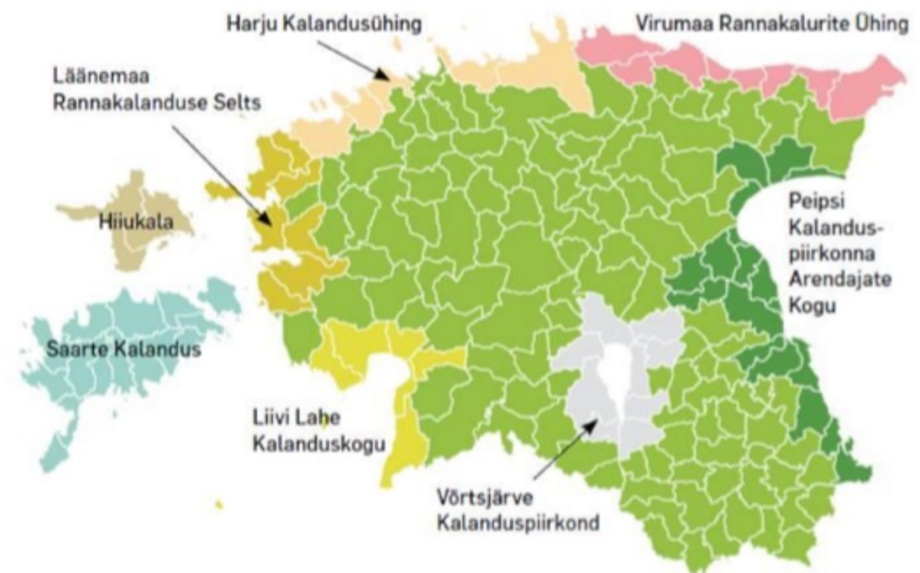
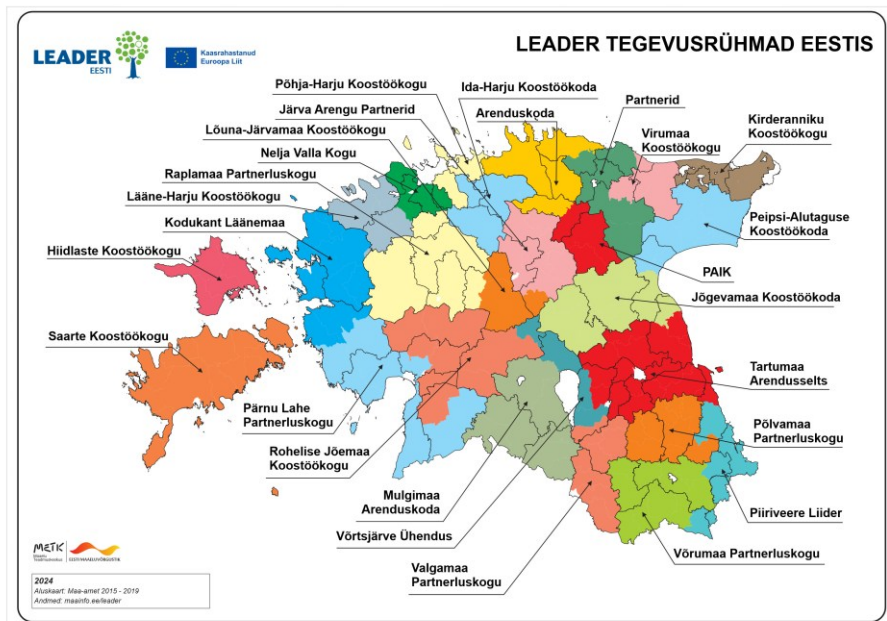
LEADER/CLLD

26 kohalikku tegevusrühma

8 kalanduse tegevusrühma

LEADER TEGEVUSRÜHMADE KAART

KALANDUSE TEGEVUSRÜHMADE KAART

Kogukonna juhitud kohalik areng 2028+ – mis edasi?

MIS ON TEADA

LEADER jätkub kohustusliku elemendina

Osa laiemast regionaalpoliitika raamistikust uuel perioodil

Sihtpiirkondi täpsustatakse kõigis prioriteetides

Vaja on tervikvaadet linnapiirkondadest LEADER-meetmeni

LAHENDAMIST VAJAVAD KÜSIMUSED

Milliste tegevussuundade aluseks võtta piirkondlikud strateegiad?

Milliste tulemuste saavutamiseks võtta aluseks KTR-i strateegiad, regionaalsed arengulepped või maakonna arengustrateegiad?

Kuidas luua selgem ja ühtsem strateegiate süsteem?

Kuidas tugevdada arendusorganisatsioonide suutlikkust ja omafinantseeringut?

Regionaalarengu suunamise tööriistad

Valdkonna arengukavad ja TERE programmid

Eesti 2035:

- "Strateegiat viiakse ellu valdkonna arengukavade ja programmide kaudu..."
- "Mõõdikute korral, mille puhul on näha olulisi /.../ piirkondlikke erinevusi, seatakse valdkonna arengukavades ja programmides võimalusel eesmärgiks nende erisuste vähendamine."

Regionaalse mõju hindamine

Kohustuslik hinnata seaduseelnõude ja arengukavade mõju eri tüüpi regioonidele, võimalusel rakendada leevendusmeetmeid, ei anna suunda

Maakondlikud arengustrateegiad

Eeskätt KOV-ide ühiste tegevuste kavandamiseks (maakonna arengu suunamisel)
Kohati aluseks riigi toetuse otsustamisel

Maakonnaplaneeringud

Riigi koostatavad ruumivisioonid, MKM-il kavas ümberkorraldused

Regionaalsed arengulepped

Mitmepoolsed kokkulepped piirkonna arengueesmärkide, prioriteetide ja investeeringute kohta
Puudub õiguslik alus

Koostöövõrgustikud, vabatahtlik koostöö

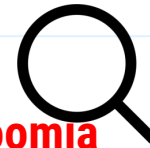
RETK, KETK, IVTK

Ambitsiooniks valdkonnapoliitikate koordineerimine, mandaadi puudumise tõttu eeskätt seiredokument

Valitsuse otsus

40% SF ettevõtlusmeetmete suunamiseks Tallinna ja Tartu regioonist väljapoole
Uuel perioodil rohkem SF toetust Harjumaalt välja

KOV ülesanded KOV finantsautonoomia

Regionaalarengu toetused

Väikesemahulised võrreldes valdkondlike meetmetega

Maakondlikud arendusorganisatsioonid

Maakonna arengu kavandamise ühisülesande elluviimiseks

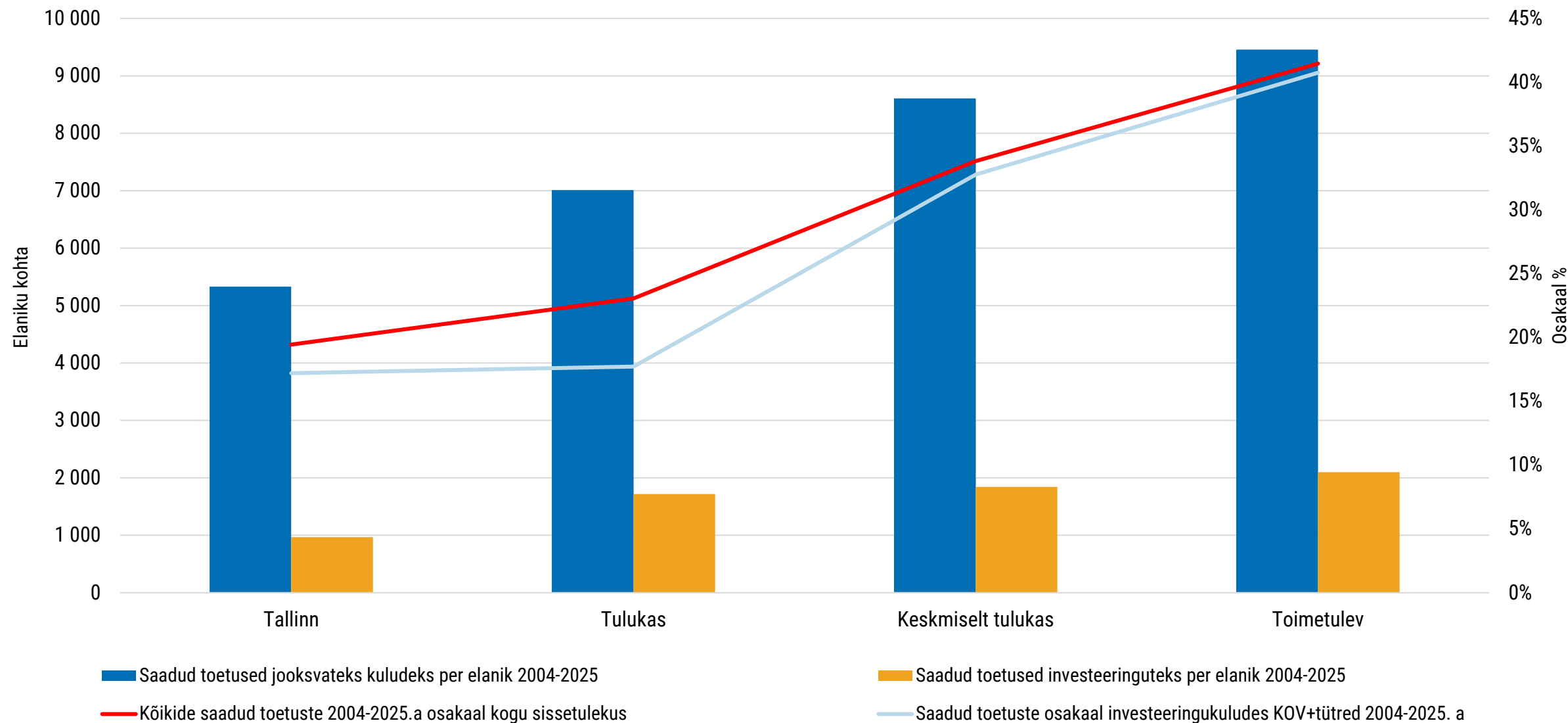
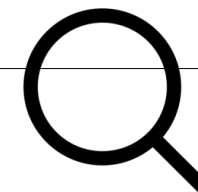
Maakondlikud arenduskeskused

Maakondliku ettevõtlus- ja kodanikuühiskonna arendamise tugistruktuur

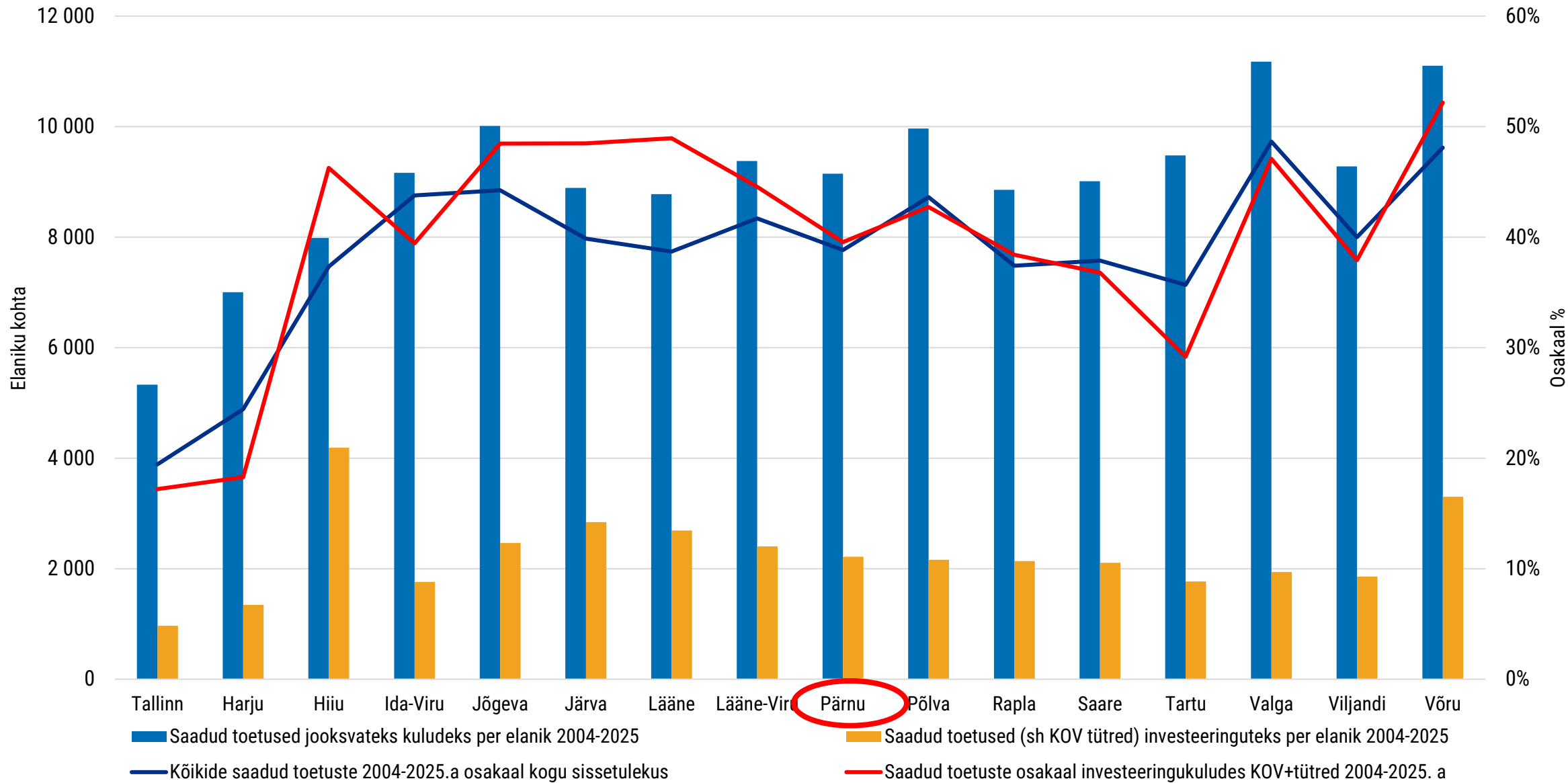
LEADER tegevusgrupid ja strateegiad

Regionaalvaldkonna koostöökoda

20 aastat regionaalpoliitikat on olnud mõjus. Nõrgemad KOVid on riigilt rohkem toetusi saanud

20 aastat regionaalpoliitikat on olnud mõjus. KOVidele antud toetused on aidanud väljaspool Harjumaa KOVe

Regionaalarengu suunamise tööriistad

Valdkonna arengukavad ja TERE programmid

Eesti 2035:

- "Strateegiat viiakse ellu valdkonna arengukavade ja programmide kaudu..."
- "Mõõdikute korral, mille puhul on näha olulisi /.../ piirkondlikke erinevusi, seatakse valdkonna arengukavades ja programmides võimalusel eesmärgiks nende erisuste vähendamine."

Regionaalse mõju hindamine

Kohustuslik hinnata seaduseelnõude ja arengukavade mõju eri tüüpi regioonidele, võimalusel rakendada leevendusmeetmeid, ei anna suunda

Maakondlikud arengustrateegiad

Eeskätt KOV-ide ühiste tegevuste kavandamiseks (maakonna arengu suunamisel)
Kohati aluseks riigi toetuse otsustamisel

Maakonnaplaneeringud

Riigi koostatavad ruumivisioonid, MKM-il kavas ümberkorraldused

Regionaalsed arengulepped

Mitmepoolsed kokkulepped piirkonna arengueesmärkide, prioriteetide ja investeeringute kohta
Puudub õiguslik alus

Koostöövõrgustikud, vabatahtlik koostöö

RETK, KETK, IVTK

Ambitsiooniks valdkonnapoliitikate koordineerimine, mandaadi puudumise tõttu eeskätt seiredokument

Valitsuse otsus

40% SF ettevõtlusmeetmete suunamiseks Tallinna ja Tartu regioonist väljapoole
Uuel perioodil rohkem SF toetust Harjumaalt välja

KOV ülesanded KOV finantsautonoomia

Regionaalarengu toetused

Väikesemahulised võrreldes valdkondlike meetmetega

Maakondlikud arendusorganisatsioonid

Maakonna arengu kavandamise ühisülesande elluviimiseks

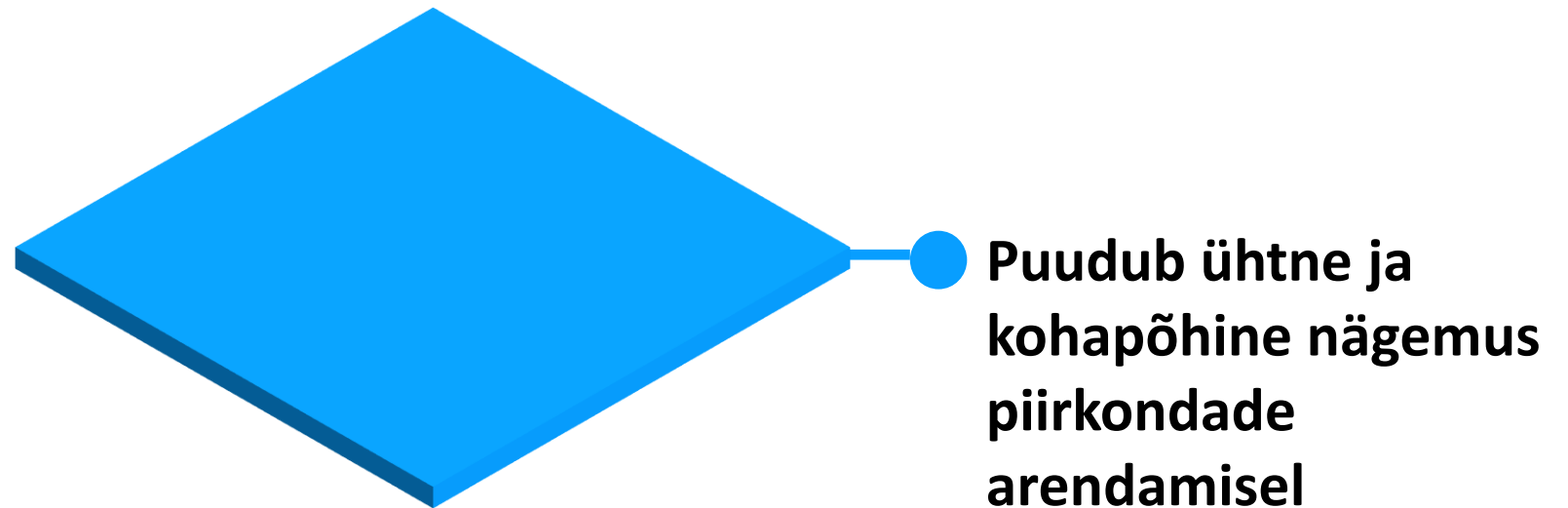
Maakondlikud arenduskeskused

Maakondliku ettevõtlus- ja kodanikuühiskonna arendamise tugistruktuur

LEADER tegevusgrupid ja strateegiad

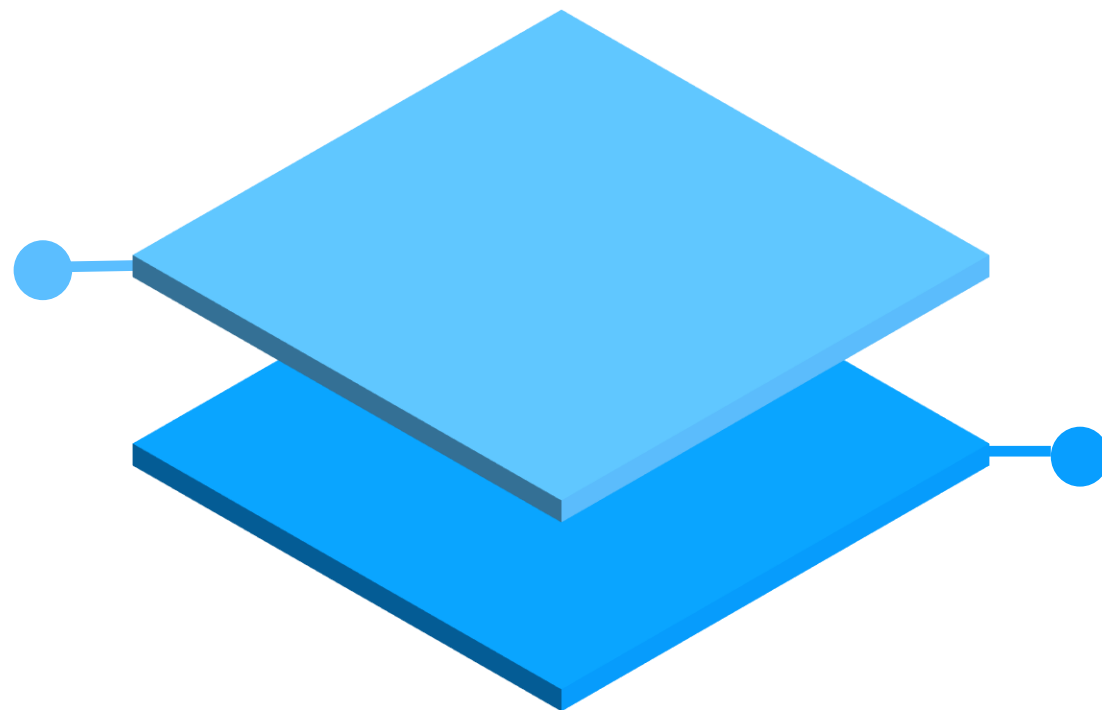
Regionaalvaldkonna koostöökoda

Regionaalsed arengulepped – miks regionaalne koostöö on vajalik?

Regionaalsed arengulepped – miks regionaalne koostöö on vajalik?

**Valdkonnad
tegutsevad eraldi ja
piirkonna vajadusi ei
vaadata tervikuna**

**Puudub ühtne ja
kohapõhine nägemus
piirkondade
arendamisel**

Regionaalsed arengulepped – miks regionaalne koostöö on vajalik?

Valdkonnad
tegutsevad eraldi ja
piirkonna vajadusi ei
vaadata tervikuna

Killustunud
regionaalhaldus

Puudub ühtne ja
kohapõhine nägemus
piirkondade
arendamisel

Regionaalsed arengulepped – miks regionaalne koostöö on vajalik?

Regionaalne ebavõrdsus

**Valdkonnad
tegutsevad eraldi ja
piirkonna vajadusi ei
vaadata tervikuna**

**Killustunud
regionaalhaldus**

**Puudub ühtne ja
kohapõhine nägemus
piirkondade
arendamisel**

Regionaalsed arengulepped

Mis see **EI OLE**

EI OLE uus haldusreform ega uute piiride joonistamine.

EI OLE pehme 'regionaalse identiteedi' otsimine.

EI OLE uus bürokraatlik valitsustasand.

Mis see **ON**

ON pragmaatiline ressursside koondamine ja mastaabisääst.

ON avaliku sektori innovatsiooni ja pretsedendi loomine.

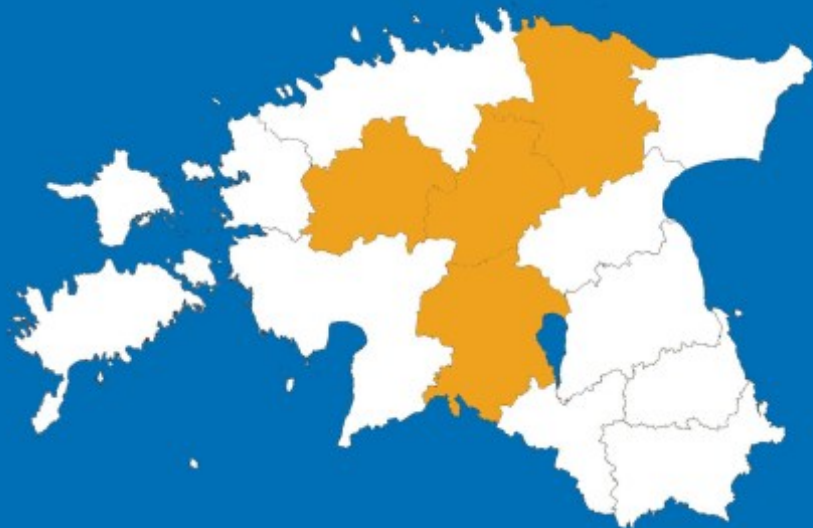
ON ettevõtluskeskkonnale ja majanduskasvule suunatud kokkulepe.

Arengulepe on praktiline koostöövorm, mis toob kokku riigi, kohaliku tasandi ja erasektori ühiste eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks.

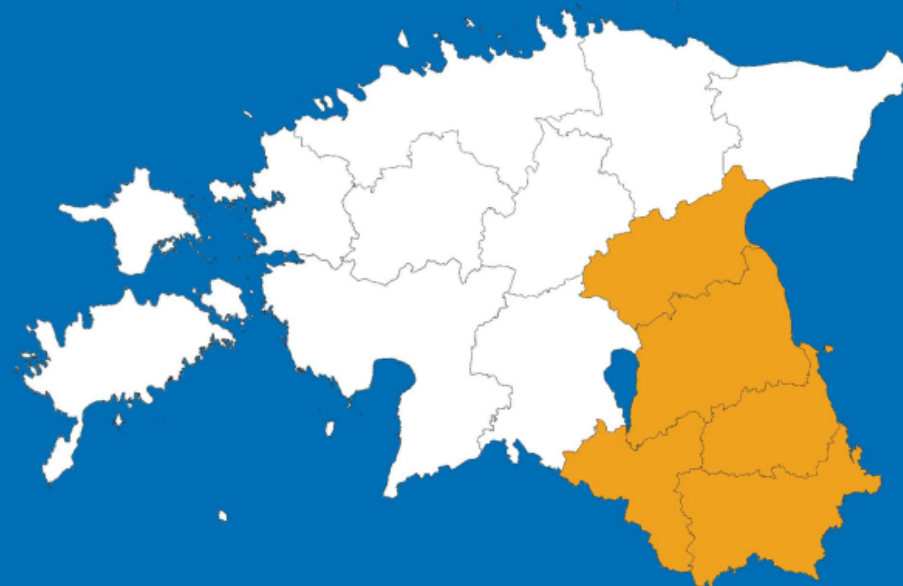
Nõukogudes kinnitatud arengulepped

Kesk-Eesti 17. veebruar 2025, Lõuna-Eestit 16. juuni 2025

**Kesk-Eesti ettevõtluskeskkonna
edendamise arengulepe**

Kinnitatud Kesk-Eesti arenguleppe nõukogus 17. veebruaril 2025

**Lõuna-Eesti ettevõtluskeskkonna
edendamise arengulepe**

Kinnitatud Lõuna-Eesti arenguleppe nõukogus 16. juunil 2025

Regionaalse arenguleppe formaadi sisu

PILOOTPROJEKT 2023–2024

Rahandusministeerium + OECD

„KOOSTÖÖPIIRKONNAD“

mitte haldusreform

FOOKUS

Ettevõtluskeskkond

Piirkonna majanduse ja ettevõtluse arendamine on leppe keskmes.

KOOSTÖÖFORMAAT

Riik, kohalik tasand ja erasektor koos

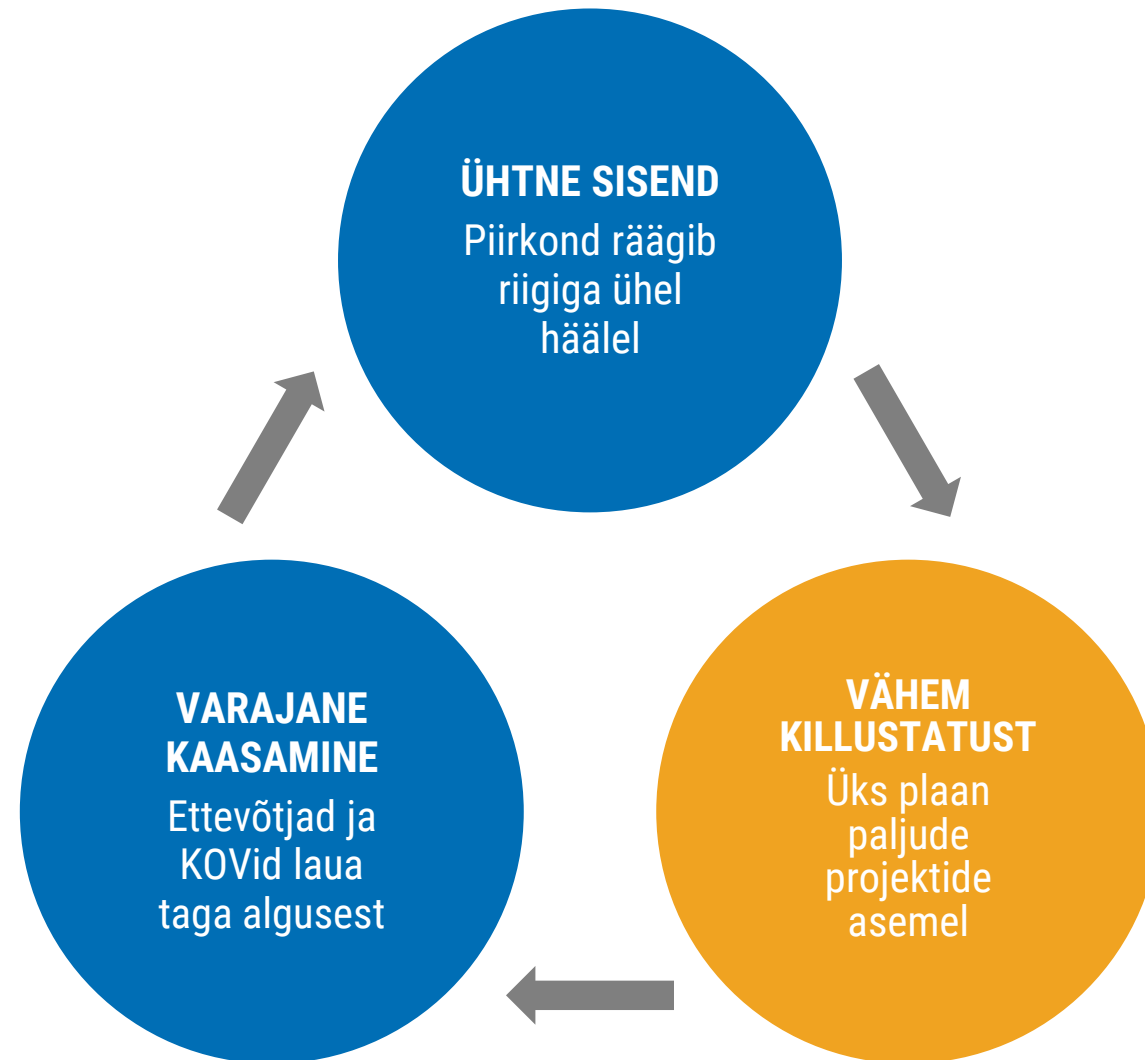
- Ministeeriumid, maakonnad ja ettevõtjad on esindatud nõukogus
- Koostöö algab juba planeerimise alguses (arengukokkulepped)
- Terviklik, mitte valdkondlik piirkonna arengu planeerimine

DEMOKRAATLIK SISU

Tasanditevaheline koostöö

Multilevel governance – otsused sünnivad tasandite koostöös, mitte ülevalt alla.

Mida võidame arengulepete mudelist?

Targemad ja mõjusamad
investeeringud

Suurem kuluefektiivsus:
vähem dubleerimist

Tugevam
konkurentsivõime

Miks võiks Pärnumaa koos Lääne-Eestiga arengulepet kaaluda?

1. ARENGUVAJADUSED ÜHEKS TERVIKUKS

Võimalus siduda Pärnumaa suured arenguvajadused üheks tervikuks

Raudtee, energia, ettevõtlusalad, tööjõud ja innovatsioon on omavahel seotud, mitte üksikud projektid

2. TUGEVAM POSITSIOON

Tugevam ühine positsioon riigi investeeringute ja meetmete kujundamisel

Ühised prioriteedid jõuavad süsteemsemalt riigi ja ministeeriumide otsustesse

3. OMA ARENGUMODELI KUJUNDAJA

Pärnumaa saab olla oma arengumudeli kujundaja

Pärnumaa eripära ei lahustu – maakond kujundab oma arenguloogika ise

4. KOOSTÖÖ SEAL, KUS SEE AVALDAB PÄRISELT MÕJU

Koostöö seal, kus see loob päriselt lisaväärtust

Läänemaa ja saartega lepitakse kokku vaid teemad, kus koos tegutsemine annab suurema mõju

5. SÕNADEST TEGUDENI

Võimalus siduda kokkulepped konkreetsete meetmete ja investeeringutega

Kokkulepped seotakse tegevuskavade, riiklike meetmete ja investeeringutega

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!

